

ETICKÝ KÓDEX SPRÁVANIA
ZAMESTNANCA/DOBROVOĽNÍKA
MEDZINÁRODNEJ CENY VOJVODU Z EDINBURGHU NA SLOVENSKU

PREAMBULA

Poslaním Medzinárodnej ceny vojvodu z Edinburghu (ďalej len DofE) je prostredníctvom neformálneho vzdelávania a učenia sa podporovať mladých ľudí v nachádzaní ich miesta, uplatnenia a vášne vo svete. Celosvetovo uznávaná akreditácia je dostupná pre všetkých mladých ľudí vo veku 14 – 24 rokov bez ohľadu na ich pôvod, lokalitu, kultúru a schopnosti vo viac ako 120 krajinách sveta. Prostredníctvom tohto programu sa každý mladý človek stáva súčasťou niečoho výnimočného, pričom rozvíja svoje individuálne záujmy, univerzálne zručnosti a životné ambície.

Zamestnanci/dodávateľia/dobrovoľníci DofE sa počas výkonu práce dostávajú do kontaktu s mladými ľuďmi, ktorí častokrát potrebujú podporu, sprevádzanie, akceptáciu a vytvorenie bezpečného priestoru. Tieto skutočnosti si na strane zamestnanca/dodávateľa/dobrovoľníka DofE vyžadujú vysokú úroveň komunikačných kompetentností, zodpovednosti, otvorenosti a flexibility.

Tento Etický kódex slúži ako základný rámec morálnych a etických štandardov správania sa zamestnanca/dodávateľa/dobrovoľníka DofE a na zabezpečenie ochrany mladých ľudí zapojených v programe DofE. Tieto etické a morálne štandardy sa zamestnanci/dodávateľia/dobrovoľníci DofE zaväzujú dodržiavať vo vzťahu k vlastným kompetentnostiam, voči účastníkom programu, voči spolupracovníkom, voči organizácii a voči spoločnosti.

Etickým kódexom DofE je povinný riadiť sa každý zamestnanec, ako aj každý dobrovoľník (Vedúci, Školiteľ a Hodnotiteľ dobrodružných expedícií, Koordinátor, ambasádor, člen Youth Advisory Board, dobrovoľník v rámci programu Leaders of tomorrow), ktorý je zapojený do aktivít s deťmi a mládežou, resp. so znevýhodnenými skupinami.

DofE stavia svoju činnosť na hodnotách rešpektujúcich základné ľudské práva v duchu rovnosti, inklúzie, dôstojnosti a otvorenosti voči rôznorodosti. K účastníkom programu pristupuje rovnako bez ohľadu na národnosť, etnicitu, rasu, materinský jazyk, vek, rodinný stav, zdravotný stav, náboženské vyznanie, politickú orientáciu, rodovú identitu, sexuálnu orientáciu či sociálne a triedne postavenie.

DofE sa zaväzuje, že:

- pri všetkých svojich úvahách a činnostiach berie ohľad na zabezpečenie záujmov a blaha detí, mladých ľudí a zraniteľných dospelých bez ohľadu na to, kde na svete sa nachádzajú;
- rešpektuje práva, želania a pocity detí, mladých ľudí a zraniteľných dospelých, s ktorými DofE, držiteľia licencií a pridružené organizácie pracujú;
- podniká všetky primerane uskutočniteľné kroky na ochranu detí, mladých ľudí a zraniteľných dospelých pred zanedbávaním, fyzickým, sexuálnym a emocionálnym zneužívaním a podporuje ich zdravie, well-being a dodržiavanie ich ľudských práv;
- podporuje well-being detí, mladých ľudí a zraniteľných dospelých a ochraňuje ich z pozície dôvery.

DofE odmieta akúkoľvek formu násilia, neznášanlivosť, extrémizmus, diskrimináciu a odkaz totalitných režimov a ideológií.

Povinnosťou každého zamestnanca a dobrovoľníka DofE je vykonávať svoju činnosť zodpovedne, svedomito a v súlade s právnymi predpismi a normami Slovenskej republiky, pravidlami a požiadavkami Miestneho centra („MC“) a Národnej kancelárie DofE („NK“) v prospech účastníka programu, kolegov, organizácie, spoločnosti a v neposlednom rade v prospech udržania vlastného zdravia.

Z dôvodu lepšej prehľadnosti a čitateľnosti je v celom texte používané generické maskulínium, t.j. okrem zamestnanca/dobrovoľníka máme na mysli aj zamestnankyňu/dobrovoľníčku.

I. ZODPOVEDNOSŤ ZA VLASTNÉ KOMPETENTNOSTI

Zamestnanec / dobrovoľník DofE:

- pred nástupom na svoju pozíciu prechádza výberom, počas ktorého je overovaná jeho kompetentnosť a vôľa stať sa členom tímu,
- spĺňa príslušné odborné a kvalifikačné požiadavky pre svoju funkciu,
- je povinný absolvovať povinné školenia, kurzy a iné formy vzdelávania definované alebo akceptované organizáciou a sú v súlade s internými normami organizácie,
- preberá osobnú zodpovednosť a iniciatívu za vlastné celoživotné vzdelávanie, je ochotný sa profesionálne aj osobnostne rozvíjať, udržiava a rozvíja svoju profesionálnu kompetenciu a spoločenskú zodpovednosť a nepretržite rozvíja schopnosť sebareflexie,
- správa sa profesionálne, úctivo, zdvorilo a slušne k osobám zapojeným do programu, ako aj majetku NK v súlade s najvyššími etickými štandardmi a primerane okolnostiam,
- je pozitívnym vzorom,
- je si vedomý rozsahu a hraníc vlastných kompetentností, právomocí a vnútorných zdrojov a v prípade, že na tieto hranice narazí, odovzdáva agendu inému kolegovi za súčasného informovania povereného zástupcu organizácie,
- nevykonáva činnosť v prípade, že mu jeho fyzický alebo psychický stav bráni v plnohodnotnom výkone práce, pričom tento zhoršený stav môže byť spôsobený chorobou, bolesťou, užitím psychoaktívnych látok alebo medikamentov, úzkostnými alebo depresívnymi stavmi, únavou, rozrušením, nadmerným stresom, atď.,
- svoje správanie a postupy dokáže vysvetliť, obhájiť a nieť za ne zodpovednosť,
- berie na vedomie, že jeho konanie môže byť druhou stranou dezinterpretované, bez ohľadu na pôvodný dobrý úmysel tohto konania,
- uvedomuje si, že k akejkoľvek, aj citlivej situácii je potrebné pristupovať s istou mierou opatrnosti,
- nepristupuje k udalostiam v zmysle „Toto by sa mne nikdy nestalo...“

- rešpektuje vzťah medzi osobným a profesionálnym životom, udržiava work-life balance, aktívne sa venuje psychohygiene a aktivitám, ktoré pôsobia preventívne voči rozvoju syndrómu vyhorenia.

II. ZODPOVEDNOSŤ VOČI SPOLUPRACOVNÍKOM

Zamestnanec/dobrovoľník DofE:

- vystupuje ako člen tímu DofE za súčasného rešpektovania pravidiel tímovej spolupráce,
- voči spolupracovníkom sa správa zodpovedne, úctivo, dôstojne, rešpektujúco,
- neznevažuje spolupracovníkov pred účastníkmi programu, vedením organizácie ani pred tretími stranami,
- uvedomuje si rovnocenné postavenie všetkých zamestnancov/dodávateľov/dobrovoľníkov v rámci organizácie a to bez ohľadu na ich dĺžku praxe, národnosť, etnicitu, rasu, materinský jazyk, vek, rodinný stav, zdravotný stav, náboženské vyznanie, politickú orientáciu, rodovú identitu, sexuálnu orientáciu či sociálne a triedne postavenie,
- rešpektuje právo spolupracovníkov na oddych a manažment iných povinností,
- rešpektuje názorovú pluralitu, rozdiely vo vedomostiach, skúsenostiach a postupoch kolegov, zaujíma k ním kritické stanovisko, je otvorený diskusii,
- je otvorený konštruktívnej spätnej väzbe zo strany spolupracovníkov a manažmentu na svoje správanie v pracovnej aj interpersonálnej rovine,
- svojím správaním podporuje priateľskú a zdravú pracovnú atmosféru, nepodnecuje konflikty,
- osobné nezhody so spolupracovníkmi, manažmentom a inými osobami rieši zmierlivo tak, aby nevytvárali prekážku vo výkone činnosti a neboli prekážkou dosahovania cieľov organizácie,
- neignoruje a netoleruje porušenie Etického kódexu spolupracovníkmi a podniká aktívne kroky k eliminácii takeého správania, pričom najskôr volí kolegiálne upozornenie a v prípade neefektivity tohto postupu informuje povereného zástupcu organizácie,

- v nevyhnutných prípadoch preberá agendu spolupracovníkov za súčasného informovania povereného zástupcu organizácie.

III. ZODPOVEDNOSŤ VOČI ORGANIZÁCIÍ

Zamestnanec/dobrovoľník DofE:

- zodpovedne plní svoje povinnosti vyplývajúce zo záväzku k organizácii,
- pri výkone funkcie a povinností postupuje s náležitou starostlivosťou a v súlade s organizačnými hodnotami, princípmi a požiadavkami DofE a MC, a so všetkými príslušnými právnymi predpismi vzťahujúcimi sa k plneniu povinností voči MC a programu,
- zamestnanec NK DofE sa riadi internými normami DofE a prijíma sankcie pri ich porušení,
- pri vstupe do programu DofE alebo počas účasti v programe DofE na žiadosť MC poskytne výpis z registra trestov (nie starší ako tri mesiace),
- bezodkladne oznámi MC akúkoľvek záležitosť, ktorá viedla alebo by mohla viesť k jeho odsúdeniu za trestný čin alebo k inej forme sankcie,
- osobné záujmy (alebo záujmy inej organizácie, s ktorou je akýmkoľvek spôsobom prepojený), ktoré sú v konflikte záujmov s povinnosťami a záujmami NK zamestnanec bezodkladne hlási riaditeľovi NK a dobrovoľník príslušnému programovému manažérovi; a zabezpečí, aby bol tento konflikt záujmov efektívne vyriešený v súlade s postupmi NK,
- podieľa sa na propagácii DofE,
- podieľa sa na šírení dobrého mena DofE,
- podporuje víziu, poslanie a hodnoty DofE,
- zamestnanec NK DofE reprezentuje oficiálny postoj DofE,
- rešpektuje diferenciáciu funkčných pozícií na pracovisku,
- podľa potreby a na základe svojej pozície v organizácii sa aktívne zúčastňuje porád a školení,
- aktívne zlepšuje fungovanie programu DofE a pristupuje s osobnou zodpovednosťou k jeho budovaniu,

- podľa svojej pozície v organizácii aktívne spolupracuje s manažmentom DofE,
- napriek tomu, že za svoju činnosť môže byť finančne ohodnotený, nevykonáva túto činnosť primárne za účelom finančného zisku, ale vníma ju ako poslanie a príležitosť na osobnostný aj profesionálny sebarozvoj.
- bezodkladne hlási poverenému zástupcovi organizácie akýkoľvek incident, ktorý by potenciálne mohol viesť k fyzickému alebo psychickému poškodeniu účastníka programu alebo inej osoby,
- povinnosti voči DofE si plní v stanovených termínoch a v požadovanej kvalite,
- názorovú rozdielnosť nezdieľa s tretími osobami, ale so zástupcami organizácie zaužívaným spôsobom,
- nerozptyľuje sa aktivitami, ktoré odvádzajú jeho pozornosť od činnosti,
- informácie, dáta a materiály poskytnuté NK kopíruje a distribuuje iba pre účely MC a programu DofE a tieto materiály nepoužíva bez predchádzajúceho písomného súhlasu NK a žiadnym spôsobom, ktorý by mohol poškodiť dobré meno NK alebo programu DofE,
- po ukončení svojej činnosti pre MC prestane používať všetky materiály, bezodkladne ich odovzdá MC a/alebo ich na vyzvu MC preukázateľne zničí,
- berie na vedomie, že všetky práva súvisiace s uvedeným dielom, vrátane autorských práv a práv duševného vlastníctva, patria NK, resp. akceptáciou Etického kódexu udeľuje NK časovo, vecne a teritoriálne neobmedzenú, bezodplatnú a výhradnú licenciu na použitie uvedených diel,
- verejne sa vyjadruje o DofE na základe odporúčaní zamestnanca NK zodpovedného za komunikáciu a to s cieľom zachovania jednotnej komunikačnej stratégie o programe DofE.

IV. ZODPOVEDNOSŤ VOČI ÚČASTNÍKOVI PROGRAMU

Zamestnanec/dobrovoľník DofE:

- rešpektuje biologickú, psychickú, kultúrnu, spirituálnu a sociálnu integritu účastníka programu,
- akceptuje rôznorodosť účastníkov programu - neprenáša do interakcie s nimi vlastné náboženské, politické, ideologické presvedčenia a predsudky,
- chráni dôstojnosť klienta a jeho ľudské práva,

- k účastníkovi programu sa správa s úctou, rešpektuje jeho osobnosť a súkromie,
- je pre účastníka programu dobrým vzorom,
- udržuje hranice profesionálneho vzťahu s účastníkom programu – nenadväzuje partnerský, sexuálny, ani žiaden iný vzťah mimo kamarátskeho/priateľského,
- vyhýba sa situáciám, ktoré sú kompromitujúce alebo neakceptovateľné v rámci dôverného vzťahu s účastníkom programu,
- svoje postavenie nevyužíva na manipuláciu účastníka programu a na získanie osobného prospechu,
- vyhýba sa násiliu (fyzickému, psychickému, verbálnemu, sexuálnemu), diskriminácii, moralizovaniu, poučovaniu, obviňovaniu, nálepkovaniu a stigmatizácii účastníka programu,
  - v žiadnej forme komunikácie (offline, online) nepoužíva nevhodný slovník, vulgarizmy a pejoratívne vyjadrenia, aj keď sú prirodzenou súčasťou slovnej zásoby účastníka
  - fyzický kontakt s účastníkom programu udržiava iba v prípade najlepšieho záujmu účastníka (napr. zachytenie pri páde),
  - neopláca účastníkovi programu agresiu,
  - nepodpichuje účastníkov programu a nevhodne s nimi nežartuje,
  - neumožňuje násilné správanie medzi účastníkmi programu navzájom,
- zdržiava sa uprednostňovania a neprimeranej jednostrannej priazne obľúbencovi,
- podporuje účastníkov programu v zdieľaní ich postojov a správania, aj keď sa môžu líšiť od jeho presvedčení a postojov,
- individuálne a skupinové stretnutia a aktivity s účastníkmi plánuje na pôde MC v dosahu zraku a sluchu iných dospelých ľudí,
- vytvára bezpečné prostredie pre zdieľanie akýchkoľvek obáv a ťažkostí účastníka programu,
- k účastníkovi a jeho témam a verbalizovaným ťažkostiam pristupuje s plnou vážnosťou, neznevažuje klienta, nebagatelizuje jeho ťažkosti,

- vyvodzuje závery bez dostatočného overenia faktov,
- dodržiava mlčanlivosť ohľadom osobných a iných citlivých údajov účastníkov programu, zhromažďovaných a spracúvaných MC,
- kontaktuje tretie strany iba v prípade, že je to v záujme účastníka programu, informuje účastníka programu o nutnosti uskutočnenia úkonov v súvislosti s nahlásením jeho prípadu – o spôsobe, rozsahu, možnostiach, dôsledkoch,
- informuje klienta o rizikách spojených s určitými postupmi v súvislosti s nahlásením jeho prípadu,
- dôvernosť a mlčanlivosť porušuje iba v prípade, že účastník programu:
  - je obeťou trestného činu,
  - sa nachádza v život alebo zdravie ohrozujúcej situácii,
  - obmedzuje práva druhých osôb,
  - ohrozuje na živote a zdraví seba alebo iné osoby,
  - je v rozpore so zákonmi alebo je iným spôsobom nebezpečný pre spoločnosť.

V. ZODPOVEDNOSŤ DOBROVOĽNÍKA VOČI SPOLOČNOSTI

Zamestnanec/dobrovoľník DofE:

- je povinný upozorňovať príslušné orgány na porušovanie zákonov,
- má úctu a ochraňuje hodnotu ľudského života a ľudskej dôstojnosti,
- podporuje rozvoj spoločnosti prostredníctvom podpory jednotlivcov, skupín, komunít, od lokálnej až po globálnu úroveň,
- ochraňuje demokratické hodnoty, hodnoty humanizmu a akceptácie, podporuje všeobecné blaho a solidaritu.

VI. ZÁVÄZNOŠŤ ETICKÉHO KÓDEXU

- Zamestnanec/dobrovoľník DofE vykonáva svoju prácu v súlade s Etickým kódexom a právnymi predpismi platnými v Slovenskej republike.
- Podnety vo veci porušenia Etického kódexu je kompetentný riešiť v zmysle interných noriem a postupov DofE, resp. Stratégie nahlasovania incidentov .

